REDACȚIUNEA, Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr 30
TELEFON Nr. 226.
Scrisori nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit
Inserate
se primesc la Administrațiune Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lessner, Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Golberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-körut).
Prețul inserțiunilor: o serie garmond pe o coloană 10 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o serie 20 bani.

# GAZETA TRANSILVANIEI.

## ANUL LXXI.

GAZETA apare în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumeră la toate oficiile poștale din întru și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov;
Administrațiunea, Piața mare târgul Inului Nr. 30, etagiu I. Pe un an 20 cor., pe șase luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul acasă: Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor. — Un esemplar 10 bani. — Atât abonamentele, cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 59. Brașov, Joi-Vineri 14 (27) Martie 1908.

## Situațiunea.

I.

Fierbe și clocotește în cazanul politicei militante din Ungaria. Ce decoct se prepară pentru popoarele vecinic amăgite, cari, ca și odinioară pe vremile tribunilor Romani, plătesc la contribuție până se spetesc — și sperează în vremuri mai bune!

Generația de azi crede, că lumea a întinerit și aceasta o atribue progreselor estraordinare, ce le a făcut cu ajutorul științei. Să fi întinerit în adevăr? N'am cuteza s'o afirmăm. A percurs acelaș proces, prin care trece și individul cu etatea și cu esperiența. S'a mai cuminții lumea, însă și-a perdut vigoarea tinereței. Popoarele universului progresează, se civilizează, dar, vorba lui Napoleon, civilizația pare a le apropia tot mai mult iarăși de barbarie.

Barbaria timpului de față se manifestă prin militarismul esagerat. Acesta a dat naștere maximei lui Bismarck: forța primează dreptul, el face ca interesele cele mari de desvoltare și de bunăstare ale popoarelor să fie supuse planurilor de concentrare și de mobilizare. Alianțele statelor, cu esigențele lor nesăturate militare, au devenit o plagă pentru popoară.

Puștile cu ac dela Sadova ale Prusianilor au dat înainte cu patruzeci de ani un brânciu atât de puternic desvoltării interioare a monarhiei noastre, aducând după sine dualismul și supremația rasselor privilegiate, încât nici până în ziua de azi ea nu s'a putut reculege. Dovadă vină zăpăceala politică de azi dela Budapesta și Viena. De Praga, Lemberg, Agram, etc. nu mai vorbim, căci aceste sunt mai mult ca șlepurile, ce nu trag, ci sunt trase, aci de un curent, aci de altul. Și Budapesta, care părea suverană în timpul cât s'a bucurat de roadele desastrului dela Sadova și ale isprăvilor legiunei lui Klapka, mai este ea azi în situația de a împinge însași, ori este și ea numai împinsă?

Iată întrebarea cea mai actuală. Francisc Kossuth se crede încă tot acel „suveran“, cum a fost privit și primit, când a venit în țară, răzimat pe laurii tatălui său și purtat pe brațe de credincioșii acestuia.

Insă ce schimbare a timpului! Atunci Francisc Kossuth era fiul espatriatului, care venia dintr'o țară străină pentru prima oară în patria sa, astăzi este consilier secret și ministru responzabil!

Kossuth n'a cunoscut până atunci pe conaționalii săi decât numai din cărți, astăzi îi cunoaște mai bine, dar încă nu îndestul. Ii crede capabili să se renege, să se stăpânească multă vreme, ca ceeace nu mai pot lua cu asalt, cum au luat la 1848 cetatea Buda, să ia cu încunjur și cu șiretlic.

Credință deșartă! Nu numai pentru că nu sunt oamenii așa ca s'o justifice, ci fiindcă nici împrejurările nu sunt favorabile acestei tactice politice.

Kossuth, ministrul, e încă destul de idealist de a crede că talismanul tatălui său, pe care l'a moștenit, îi va face cu putință și azi să se țină deasupra apei și să împingă barca apucată de valuri la mal. La spatele lui râde Lengyel ca un Mefisto, gata să jure, că odrasla marelui dictator nu se mai deosebește azi mult de o slugă plecată cu guler de aur a curții din Viena.

Tocmeală se poate face cât de multă și cât de strâmbă ca toate tocmelile, însă numai și numai sub interdictul de a nu se atinge câtuși de puțin de planul cel mare de mobilizare. Kossuth se poate tocmi ca să rămână cu ai săi la putere, dar cătane trebue să dea împărăției mai multe decât s'au cerut vr'odată Ungariei. Incolo ce se poate, meargă, chiar de s'ar da pe socoteala și pe spinarea noastră.

Francisc Kossuth mai are a face și cu „tigrii“ cari par a se fi desamorțit și a fi setoși de sânge. E o părere și poate să rămână o părere, căci de d'alde Lengyel nu se prea sparie lumea.

Adevărul este și rămâne, orice ar crede Kossuth și orice ar zice Lengyel, că Viena este azi cu mult mai puternică ca pe vremea când avea pe temutul cancelar Metternich. 48 a fost păsat cu lapte pe lângă 67/1908, cu tunurile de repetiție, care așteaptă cătanele ca să le servească, cătanele, ce trebue să iasă, de nu altfel, din pământ, în mânia tuturor micilor protentați dela Budapesta, trebue să iasă și să se „ghelăntuiască“ la împărăție, fiindcă așa o pretinde planul cel mare de mobilizare al alianții.

Ori cum ar fi, Kossuth, ca să nu fie răsturnat, trebue să arunce un ciolan bun și malcontenților, cum ar fi Banca națională independentă. Dacă o va putea dobândi altă căciulă. Va merge în tot cazul foarte greu, fiindcă împăratul nu mai poate fi atât de autoritar ca odinioară în țările lui austriace și va trebui să țină samă și de noul parlament al votului universal.

Ce rol ne e destinat nouă Românilor și „naționalităților“ și ce chemare avem noi în aecst caleidoscop? Ce se fierbe în cazanul cel mare pentru noi?

Aceasta trebue să ne preocupe și de aceasta vom vorbi cu alt prilegiu.

---

## La jubileul „Gazetei“.

**Sibiiu**, 12 Martie. Aprețiăm stăruințele de 70 ani ale „Gazetei Transilvaniei“ pentru cultura poporului românesc și o felicităm cu însuflețire la ziua ei jubilară.

*Sibiiu*, 12/25 Martie 1908.

*Iosif Sterca Șuluțu. Dr. Ilarion Pușcariu, Dr. Octavian Rusu, Dr. Euseb u Roșca, Nicolau Ivan. Dr, Liviu de Lemeny, Dr. Miron Cristea, Arseniu Bunea, Nicolau Togan, Dr. V. Bologa, Dr. Beu, Octavian Goga, Dr. I. Lupaș.*

**Blaj**, 12 (25) 1908.

***Ilustre Domnule Mureșianu!***

*Profesorii liceului din Blaj, urmași modești ai marilor și entuziaștilor dascăli Cipariu, Ioan Rusu și Barit, cari pe vremuri au fost urzitorii ideii înființării primului ziar românesc în Ardeal, salută cu mândrie sufletească aniversarea de 70 ani a prețuitului ziar »Gazeta Transilvaniei«. Aprețiând greutățile împreunate cu redactarea unui ziar, aducem prinos de laudă și venerațiune memoriei întemeetorilor, ne închinăm caracterului integru al urmașilor vrednici, cari au condus foaia cu adevărată abnegație între atâtea valuri furtunoase. „Gazeta Transilvaniei“ a fost dela întemeerea ei far puternic în viața culturală a poporului românesc.*

*Omagiu de respect și de admirațiune Vă aducem D-voastră, d-le Mureșianu, care hărăzând acest bun cultural, îl păstrați curat și neștirbit pentru binele și fericirea neamului nostru.*

*Vă felicităm din inimă la aceasta aniversare și dorim ca Dumnezeul puterilor să Vă dee tărie și sănătate să țineți sus și nepătat stindardul scumpei noastre „Gazete“.*

*Trăiți la mulți ani!*

**Oct. Bonfiniu, Aron Papiu, Al. Viciu, Aron Deac, Gavril Precup, Ioan Fodor, Dr. Ioan Rațiu, Iacob Mureșianu, Dr. Ambrosiu Chețian, Flaviu C. Domșa, Alexandra Ciura, Dr. Oct. Prie, Ioan Băgăian, Traian German, Aug. Caliani.**

**Blaj**, 12 Martie. — Corpul didactic dela institutul pedagogic din Blaj salută cu frățească dragoste și fiească recunoștință pe întemeietorul ziaristicei române „Gazeta Transilvaniei“, a căreia sămânță rod folositor a adus educațiunei și instrucțiunei poporului nostru în decurs de 70 ani.

Să trăiască directorul neobosit Aurel Mureșianu și toți sprijinitorii „Gazetei“.

*George Funtean, Ioan F. Negruțiu, Aron Papiu, Iacob Mureșianu, Petru Ungurean, Niculau Pop, Ștefan Roșian, Valer Suciu, Aurel Cajia, Flaviu Domșa, Ioan Baguian.*

**Sibiiu**. 12 Martie. — Ne asociăm cu toată însuflețirea la serbările jubilare ale „Gazetei Transilvaniei, care în curs de 70 ani a împărțit din creștetul Carpaților lumina în toate părțilei românimei și a apărat din răsputeri cu perseveranță, consecuență și cinste drepturile poporului nostru.

*Dr. Russu, Lissai, Dr. Stefan, Dr. T. Brediceanu, Iuliu Popescu, Gămulea, Vătășan, Costi Popp, Perția, Ivancu, Boiu, Fincu, Vințeleriu Brenciu, Penciu, Enescu, Rebega, Covrig, Tobias, Roșca, Mohan, Comanescu, Sfetea, Popescu, Dr. Gheaja, Dr. Ghibu, Indrieș, Simtion, Săndeanu, Piso, Todea, Jurca, Râșnovean protop. Henteș, Cisconea Halmaghi, Nestor, Vasilichi, Berbane, Bărdaș.*

**Hațeg**, 12 Martie. — 70 de ani de luptă sunt o clipă în viața unei națiuni dar gigantică vreme în viața unui om. Admirație și felicitările noastre sentinelei din răsărit a Românilor din Ungaria.

*Tinerimea română din Hațeg.*

**Cluj**, 12 Martie. — Intruniți aici printr'o fericită coincidență tocmai în aceasta zi de sărbătoare a „Gazetei“ și a noastre, ne aducem cu gratitudine aminte de venerabilul organ jubilar al cauzei române și cu admirațiune îl salutăm urându-i mulți-mulți ani spre folosul neamului și spre mândria d-voastră.

*Dr. Izidor Marcu, Dr. Dăianu, Dr. Frâncu, Dr. V. Poruțiu, Dr. Hodoșiu, V. Hoparteanu, Ioan Victor Vancea, Bogdan, Dr. Simion Pop, Marțianu Petru Barițiu, Iuliu Popp, Dr. Tincu, Dr. Coriolan Pop, Ioan Gorolan, Dr. Oltean, Ludos, Vasile Pop, Eugen Bianu, Gavrilă Pop, Iosif Orga, Dr. Iustin Cl. Iuga, N. Cocința, Vasile Bucur. Sabin Nemeș.*

**Cernăuți**, 12 Martie. — Oferim tribunilor „Gazetei“ încărunțiți în luptă la aniversarea a 70-a cununa neperitoare a dragostei noastre frățești.

*Societatea »Junimea«.*

**București**. 12 Martie. — Urăm veteranului ziar ardelenesc, care este o pildă de statornicie, o lungă și spornică viață în libertate.

*Aurel C. Popoviciu, Major V. Verzea.*

**Iași**, 12 Martie. — Să trăiască scumpa noastră „Gazetă“.

*Alexandrina Nicolau,*
veche colaboratoare.

**Lugoș**. 12 Martie. — Tribut de admirație falnicei noastre bunice „Gazeta“, care șapte decenii ne a călăuzit în lupta pentru lumină și adevăr!

*Dr. St. Petroviciu. Dr D. Florescu, N. Proștean, Dr. C. Jurca, N. Franțz Dr. C. Mania, Ales. Popovici, Dr. A Ciupe, I. Petrovici, Dr. A. Iorga, Dr. P. Maier. Chirintia, Dr. Caius Brediceanu, Dr. G. Dobrin, Dr. St. Pascu, N. Bireescu, Dr. Cignea.*

**Lugoș**. 12 Martie. — Mă închin muncei uriașe și cinstite a bătrânei „Gazete“ aduse în decurs de șapte zecenii pe altarul națiunei! Mulți ani înainte!

*Dr. G. Dobrin.*

**Năsăud**, 12 Martie. — Viață îndelungată vrednică mamă a ziaristicei noastre. Trăiască inimosul ei director!

*Gherasim Domide, Dr, Ciuta, Dr. Pahone, Ciril Deac, Gheție, Pletosiu, Dologa, Dr. David, Emil Domide, Dr. Simon Todor, Simon Halițiu, Păcurariu, Șotropa, Scridon, Pteancu, Bioiceanu, Lupan, Dr. Scridon, Gavrilă Scridon, Mărcușiu, Drăgan, Simeon Pop.*

**Biserica-albă**, 12 Martie. — Inteligența română din orașul Biserica-albă salută cu căldură pe nestora pressei române, urându-i mulți ani rodnici pentru continuarea muncei cinstite în viața publică.

*Dr. Novac, Roșiu, Dr. Mălaiu, Dr Tămășel, Boboronu Bolanscu.*

*

## Salutul pressei române.

**Arad**. 12 Martie. — Salutăm cu iubire împlinirea celor 70 de ani. Cei mulți înainte spre fala neamului.

*»Tribuna«.*

*Salutul „Drapelului“.*

In presara zilei de 12 Martie st. v. confratele din Lugoș ne salută cu multă căldură scriind, după o scurtă introducere.

Puține din ziarele politice de astăzi ale țării noastre pot privi la un trecut așa lung. Maghiarii de exemplu, la cari s'au început încercările jurnalistice aproape cu o jumătate de veac înaintea noastră și cari au astăzi o presă înfloritoare, cel puțin în cele technice pe nivel european, nu au nici un singur ziar politic, care să se poată mândri cu un trecut atât de venerabil ca »Gazeta« noastră. Numai Nemții patriei au foi mai vechi.

Șaptezeci de ani de neîntreruptă apariție, de neîntreruptă activitate pentru luminarea și înalțtarea poporului român!

Numai cine cunoaște bine frământările mari, prin cari a trecut poporul nostru, nu numai din țările coroanei sf. Stefan, ci din toate țările cu populație românească, își poata da seamă, că ce înseamnă aceasta.

E de-a dreptul o minune, că o gazetă românească a putut străbate atâta amar de vreme şi a se susţinea la suprafaţă, făcându-şi datoria, care ceas de ceas reclamă jertfe enorme dela cei-ce au întemeiat'o şi au susţinut'o.

Nu suntem iniţiaţi în afacerile interioare ale iubilantei din Braşov, dar credem a nu greşi dacă susţinem că nici după o îndelungată lucrare de şaptezeci ani nu a reuşit să-şi asigure situaţia materială în aşa măsură, ca lucrarea zilei de astăzi să nu fie turburată de grija zilei de mâne. Şi nu e vina »Gazetei«, dar poate nici a »public«-ului, că aceasta e soartea gazetăriei noastre, ci e urmarea firească a împrejurărilor în cari trăim.

Când s'a dat fiinţă »Gazetei« dela Braşov deabea mijia încă la noi viaţa intelectuală. Puteai încă număra pe degete câţi oameni de carte aveam. Dar lipsa unui organ de publicitate s'a simţit şi grupându-se în jurul »Gazetei« toţi oamenii noştri de condeiu şi de inimă din toate ţărişoarele locuite de Români au pornit aceea modestă acţiune, căreia avem în cea mai mare parte să-i mulţămim revindicaţiunile naţionale ce le avem astăzi la activul nostru.

Prin coloanele acestui modest organ, dar condus de cea mai sfântă însufleţire pentru tot ce e românesc, au grăit către poporul românesc de pretutindeni toţi fruntaşii neamului din epoca renaşterii şi reculegerii naţionale.

Cu mijloace modeste ce muncă de gigant!

Prin activitatea sa în aşa mod s'a încorporat »Gazeta« dela Braşov istoriei renaşterei încât *o parte bună din această istorie nici înţelege nu o am putea fără „Gazeta“*.

Muncă asiduă, jertfă până la extrem, eşofare a puterilor şi însufleţire fără margini. Eată în vre-o câteva vorbe istoria acestei epoce de şeaptezeci ani. Şi tot aceste cuvinte conţin şi nota caracteristică a situaţiei de astăzi şi programul zilelor din viitorul apropiat.

Deşi în istoria reculegerei noastre naţionale înseamnă foarte mult aceşti şeaptezeci de ani, totuşi nu am reuşit să prindem în viaţa publică aşa rădăcini, ca soartea gazetăriei noastre să fie pe deplin asigurată.

Din primejdie în primejdie şi din criză în criză trecem. Cu admiraţie profundă privim la cei şeaptezeci de ani, pe cari i-a străbătut cu atâta vitejie şi abnegaţiune »Gazeta« dela Braşov. Şi neamul întreg, fără deosebire de limite politice, datoreşte cu adâncă recunoştinţă acestui organ, care alcătueşte astăzi *o parte din sufletul românesc.*

Câte încercări s'au mai făcut şi se mai fac şi astăzi de chemaţi şi nechemaţi a da glas în publicitate durerilor şi aspiraţiunilor neamului românesc, aşa zisei opinii publice! Au fost încercări, cari au îndreptăţit la cele mai sangvinice speranţe şi au fost şi sunt încercări cari îţi bat sângele în obraz de ruşine şi mâhnire că şi aşa ceva se mai poate la noi Românii, cari înainte de toate ar trebui să ne păzim *moralul vieţii publice* ca lumina ochilor din cap.

Vor fi fost şi vor fi şi astăzi divergenţe îndreptăţite, cari au provocat şi justifică trebuinţa diferitelor organe de publicitate ce avem, fiecare reprezentând în felul său alte nuanţe şi subtilităţi ale frământărilor noastre. Dar sunt şi porniri păcătoase, pe cari n'am reuşit să le eliminăm din viaţa publică şi cari sub aparenţele interesului obştesc caută să-şi mascheze interesele meschine. Pe lângă părţile luminoase nu e ferită nici viaţa noastră publică de umbră. Ba uneori ia aceasta umbră proporţii atât de înspăimântătoare, încât pare a sugruma şi slaba dâră de lumină, care snstine *continuitatea cinstei în viaţa noastră publică.*

In mijlocul acestor curente şi porniri a stat »Gazeta« neclintit pe *calea cinstei.* Şi acesta este un merit pe care nu-l putem îndestul aprecia. In cursul acestor şapte decenii împlinite a pus în circulaţie multe idei, a menageat multe sentimente, a hrănit multe aspiraţiuni generoase, a împedecat multe porniri păcătoase şi a venit — lucru firesc — nu odată în contrazicere chiar şi cu publicul, care i-a fost stâlpul cel mai puternic.

Viaţa ideilor este ca valul care te înalţă şi te scufundă. Pentru aceiaşi idee eşti astăzi sărbătorit şi mâne huiduit. Numai speculanţii opiniei publice, cari n'au un program clar şi lămurit, cari nu călăuzesc ci numai exploatează, numai aceste ecrescenţe ale opiniei publice au ştiut să se menţină totdeauna la înălţimea valului fără scrupuli de au deszis astăzi în cel mai frivol mod ceea-ce susţineau eri cu aparenţa unei tării de granit a convingerei.

Istoria »Gazetei« este bogată în frământări cu aceste incidente deşi trecătoare dar fatale în viaţa publică dela noi. Are însă mângăierea, că ori a înălţat'o valul ori a aruncat'o în afunzimi, a fost în fiecare moment *conştientă de menirea sa* şi nu s'a lăsat de jucărie în mâna capriciilor momentane, ci a dat în mod conştient înainte, condusă de *acelaş ideal* şi încălzită de *aceiaşi însufleţire*, cari i-au dat putere să înfrunte toate primejdiile şi să aducă toate jertfele pentru a fi şi astăzi după şeaptezeci de ani *sentinelă trează*, neclintită la postul său, în viaţa noastră publică, aşa cum au contemplat'o în cutele sufletului lor mare fondatorii ei, din al căror suflet a răsărit şi a prins viaţă.

Omagii de admiraţie şi adesiune îi aducem astăzi în preajma împlinirei de şeaptezeci de ani, de când a văzut primul număr al »Gazetei« lumina zilei.

*Dr. V. Branisce.*

---

# Din dieta ungară.

**Primirea proectului pentru revizuire. — Inceperea desbaterilor speciale.**

In şedinţa de *Luni* a dietei au vorbit, folosindu-se de cuvântul de încheiere ultimii trei deputaţi naţionalişti Ivanka, Dr. St. C. Pop şi Hodja.

Dep. *Ivanka* a insistat din nou asupra violării drepturilor constituţionale, la care tinde proiectul de revizuire şi a declarat, că dacă membrii camerei ungare ar cunoaşte mai bine cestiunea naţionalităţilor, ar respinge desigur acest proiect.

Dep. St. C. *Pop* critică atitudinea guvernului faţă de proiectul dela ordinea zilei, care şi-a pus în cumpănă întreaga sa influenţă, făcând cestiune de cabinet din primirea proiectului de revizuire. Critică apoi enunciaţiunea ministrului Andrassy, care a zis că reforma electorală va fi ast fel alcătuită, ca păturile de sus să menţină egemonia în conducerea ţării, proclamând fără înconjur domnia de rassă şi de clasă. Analizează în fine proiectul însuşi şi insistă asupra abusurilor preşidenţiale, la care proiectul actual va da prilej şi pretext.

Dep. *Hodja* rosteşte un energic discurs, în care învinueşte guvernul că urmează politica guvernelor liberale, atât de combătute de ea şi că în zile grele aduce pe tapet cestiunea naţionalităţilor şi cu fantoma acestei cestiuni, prezentând naţionalităţile ca duşmani ai ţării, sileşte majoritatea să-i voteze din patriotism, tot ce-i dictează Viena.

*

Proectul pentru revizuirea regulamentului camerei a fost adoptat definitiv în şedinţa de Marţi.

Disidentul Eugen Molnar a ţinut discursul final, profetisând partidului independist, că va face el însuşi experienţă cu regulamentul revizuit, la chestiunea băncei independente, care va da naştere în mod inevitabil unei crize. Oratorul declară în numele stângei, că se abţine de la orice obstrucţie, pentru a nu supune ţara unui regim absolutist şi spune că are convingerea, că preşedintele e terorizat din toate părţile şi lucrează sub presiunea altora. Presedintele îl chiamă la ordine.

La orele 11 şi jumătate deputatul Molnar şi-a terminat discursul, iar preşedintele a declarat desbaterile închise.

Preşedintele trece apoi la votare. George Nagy cere cuvântul; i se răspunde însa că cererea lui e întârziată. George Nagy predă atunci preşedintelui o coală de hârtie. Preşedintele stabileşte seria şi modul cum vor fi supuse votărei proectele de legi.

Deputatul Aurel *Vlad* doreşte ca proectele politice să fie supuse unei votări speciale, pentru că ele vor preceda proectul legei cu privire la votul universal. Deputatul Skicsak, speră că proectul deputatului Emil Nagy va fi supus la vot punct de punct.

In cele din urmă preşedintele supune la vot proectul. prin care se cere amânarea desbaterilor. Disidenţii, naţionaliştii, Banffy şi alte persoane au votat pentru.

Urmează apoi votarea proectului Emil Nagy. Preşedintele întreabă camera dacă aprobă proectul. Se cere votarea nominală. Preşedintele declară cererea de prisos. S'a stabilit apoi că George Nagy a prezentat o cerere semnată de 20 persoane. Preşedintele declară însă că nu poate lua în consideraţie această cerere, deoarece numai 19 din cei 20 semnatari sunt prezenţi. Se produce un mare sgomot între disidenţi şi naţionalişti. Membri stângei ameninţă pe preşedinte cu pumnul. Kosuthiştii se ridică de pe locurile lor şi năvălesc asupra deputaţilor stângei, insultându-i şi batjocorindu-i fără cruţare.

In cele din urmă preşedintele declară că nu poate tolera să fie ameninţat cu pumnul şi că de îndată ce asemenea scene se vor mai repeta, va chema pe deputaţii vinovaţi în faţa comisiunei de imunitate. Proectul Nagy e supus apoi la vot şi e *primit cu 168 voturi contra 27.* Preşedintele declară proectul ca bază a desbaterilor speciale ce vor urma şi suspendă şedinţa.

După pauză se supune la vot propunerea lui Arpad Bozoky, care cere un vot de blam contra guvernului. Propunerea e respinsă cu 173 voturi contra 30. Preşedintele anunţă desbaterile speciale ale proiectului de revizuire pentru şedinţa viitoare de Joi.

Eri, Mercuri, dieta n'a ţinut şedinţă.

---

## O distincţiune, ce mult ne onorează.

**Deva**, 12 (24) Martie 1908.

*Prea Stimate Domnule!*

Am onoarea a vă aduce la cunoştinţă, că *„Reuniunea femeilor române din comitatul Hunedoarei«*, în şedinţa sa ţinută la 22 Faur 1908 v'a ales de *membru onorar* al ei.

Când îmi permit a vă transpune alăturata diplomă, Vă rog să-o primiţi, ca un mic semn de recunoştinţă a Reuniunei noastre, pentru viul interes ce totdeauna a-Ţi manifestat faţă de scopurile, ce ea urmăreşte.

Primiţi, Domnul meu, asigurarea înaltei stime ce Vă datoreşte a d-voastră devotată

**Elena Pop Hosszu-Longin,**
prezidentă.

Textul diplomei amintite mai sus, scrisă pe hârtie fină de pergament, caligrafic şi în frumoase colori, este următorul:

*Stimate Domnule!*

*Reuniunea femeilor române din comitatul Hunedoarei*, în adunarea generală, ţinută în Deva, la 22 Faur 1908 st. n. pe basa § 7 din statutele sale, în vederea meritelor neperitoare şi bine cunoscute de obştea românească, în special pentru munca preţioasă, ce de atâţia ani a-Ţi prestat pe terenul culturei naţionale, apoi pentru viul interes ce totdeauna a-Ţi dovedit faţă de femeia română şi faţă de scopul ce şi Reuniunea noastră urmăreşte, cu unanimitate şi mare însufleţire V'a ales **de membru onorar al reuniunei noastre.**

Din şedinţa generală a „Reuniunei femeilor române din comitatul Hunedoarei“, ţinută în Deva, la 22 Faur 1908 st. n.

**Dionisiu Ardelean,** secretar. **Elena Pop Hosszu-Longin,** presidentă.

*Domnului Dr. Aurel Mureşianu.*

---

**Banul Croaţiei la Budapesta.** — Banul Croaţiei, baronul Rauch, a sosit Marţi la Budapesta, unde a conferit cu primul ministru. Conferinţa a trebuit să fie întreruptă pentru timpul votărei proiectului de revizuire, când Wekerle a în sala dezbaterilor. Baronul Rauch a declarat unui ziarist, că vizita lui la Budapesta nu stă în legătură cu chestiuni politice şi că a venit numai pentru a se înţelege asupra primirei sale în casina naţională. Cu această ocazie va conferi se înţelege cu membrii cabinetului asupra chestiunilor la ordinea zilei. Baronul Rauch va vizita şi pe miniştri Darany şi Jekelfalussy, va pleca apo la Viena.

---

**Din camera română.** La deschiderea şedinţei de Luni, d-l Iorga a luat cuvântul în chestiune personală pentru a se desvinovăţi de învinuirea ce i-a adresat'o primul ministru că printr'un tratat istoric, scris în limba germană, ar fi ponegrit domnia lui Mihaiŭ Viteazul. D-l Iorga a declarat, că el nu va răspunde la vorbe »groase«, căci are respect pentru bătrâneţele d-lui Sturdza, dar nu vrea să treacă drept un om care şi-a trădat ţara. căci ar

---

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

**Leon Tolstoy.**

## Amintiri din copilărie[1].

***Mama.***

Mama sta pe scaun în salon şi pregătia ceaiul. Cu o mână ţinea ceainicul, iar cu cealaltă robinetul samovarului. Apa din ceainic dăduse afară şi curgea pe masă; dar cu toate că mama avea privirea aţintită la ceainic, ea nu băga de seamă şi nu ne observă nici pe noi intrând.

Când încerci să-ţi închipueşti trăsăturile unei fiinţe iubite atâtea amintiri se ivesc de odată încât turbură vederea ca şi lacrămile. Acestea sunt lacrămile sufletului. Când încerc să'mi amintesc pe mama, aşa cum era în vremea aceia, nu văd decât ochii ei căprii, arătând în totdeauna bunătatea şi afecţiunea, semnul mic de pe obraz: ceva mai jos de locul unde se încârlionţau şuviţe de păr. gâtul său alb, împodobit, mâna ei delicată şi slabă. care mă mângâia atât de adesea şi pe care o sărutam atât de adesea: întregul îmi scapă.

La stânga divanului era un pian vechiu. In faţa pianului o fetiţă bună; sora mea Lioubotchka, îşi bătea capul cu un studiu de Clémanti, cu degetele ei mici, roşii, de curând spălate cu apă rece. Avea 11 ani; purta o rochiţă scurtă de tulpan şi pantaloni tiviţi şi încă nu putea să facă octava. Lângă ea, puţin înapoi, şedea guvernanta sa, Maria Ivanovna sau Mimi, cu scufiţa ei cu panglice roşii, mantaua albastră ca cerul, faţa ei roşie şi iritată, care lua o expresie şi mai înţepătoare pe dată ce se arăta Carol Ivanici. Ii arunca priviri ameninţătoare, şi, fără să'i răspundă la salut, ridicând vocea şi apăsând tonul de comandă, urma să socotească bătând măsura cu piciorul: una, două. trei; una, două, trei.

Carol Ivanici, după obiceiul său, nu-i dădu nici o atenţie şi se duse drept să sărute mâna mamei, în nemţeşte. Mama ieşi din visarea ei, scutură capul ca şi când ar fi vrut să alunge gânduri triste, dădu mâna lui Carol Ivanici şi-l sărută pe fruntea lui încreţită, în vreme ce el îi săruta mâna.

— Mulţumesc, scumpul meu Carol Ivanici, zise ea în nemţeşte. Copii au dormit bine?

Carol Ivanici era surd de o urechie şi în această clipă nu înţelese nimic din pricina pianului. El se apleca mai mult spre divan, cu un picior ridicat în aer şi o mână rezămată de masă, îşi luă tichia şi zise cu un surâs. care în acea vreme îmi părea miezul bunelor maniere:

— Imi daţi voie, Natalia Nicolaevna?

Carol Ivanici nu se despărţia nici odată de tichia lui roşie de teamă să nu capete răceală la capul său pleşuv; dar nici odată nu uita întrând în salon, să-şi ceară voie

— Las'o las'o.. Te întreb, zise mama întorcându-se spre el şi ridicând vocea, dacă copiii au dormit bine.

Nu înţelese nici de data aceasta şi surâse cu mai multă graţie punându-şi tichia pe cap.

— Opriţi-vă o clipă Mimi, zise mama către Maria Ivanova cu un surâs; nu ne înţelegem.

Când mama surâdea (era tare frumoasă mama) ea devenea şi mai frumoasă şi ai fi zis că bucuria se răspândea pe peste tot în jurul ei. Dacă aş putea numai să observ acest surâs în momentele grele ale vieţii, n'aş cunoaşte aceia ce e întristarea. Imi pare că aceia ce se chiamă frumuseţe stă numai în surâs. Dacă surâsul înfrumuseţează. asta dovedeşte că faţa e frumoasa; dacă el nu înfrumuseţează. asta dovedeşte că faţa e de rând, şi dacă o strică, asta înseamnează că faţa e urâtă.

După ce mi-a zis bună ziua, mama mi-a luat capul între mâini, mi-l dădu înapoi şi mă privi cu atenţie:

— Tu ai plâns?

N'am răspuns. Ea mă sărută pe ochi şi zise în nemţeşte:

— Pentru ce ai plâns?

Când vorbia familiar cu noi, ea se folosea întotdeauna de limba germană, pe care o ştia foarte bine.

Visul pe care-l născocisem îmi veni în minte cu toate amănuntele sale şi mă cutremurai fără voie.

— Am plâns visând, mamă.

Carol Ivanici întări spusa mea, dar păstră tăcere asupra visului meu. După o scurtă convorbire asupra timpului la care luă parte Mimi, mama puse pe masă şase bucăţi de zahăr. rânduite pentru servitorii însemnaţi, se ridică şi se îndreptă spre cusătura sa, pusă lângă fereastră.

— Duceţi-vă, băieţi, de căutaţi pe tata şi spuneţi-i să nu uite să vie să-mi vorbească înainte de a se duce la ocol.

Pianul, *una, două, trei* şi privirile ameninţătoare reîncepură. Noi plecarăm să-l căutăm pe tata în cabinetul său.

---

[1] A se vedea N-rele 37 din ziar.

fi un act de trădare dacă ar fi ponegrit domnia lui Mihaiu Viteazul. Eu sunt om cinstit, a zis d-l Iorga, şi voiŭ să dovedesc ceeace am zis despre Mihaiŭ Viteazul.

D-l *Ferechide* întrerupându-l, a cerut d-lui Iorga să se mărginească strict în chestiunea personală şi să nu facă aici desbateri istorice, cari nu întră acum în preocupările camerei.

D-l *Iorga* cere să fie lăsat a ceti câteva pasage. D-sa ceteşte un pasagiu dintr'o scriere a d-sale, în care glorifică pe Mihaiu Viteazul.

D-l V. G. *Morţun:* Vă rog să cetiţi acea parte unde vorbiţi de Basta şi Mihaiu Viteazul.

D-l *Iorga* se duce la banca ministerială şi dă d-lui Morţun cartea să caute acel pasagiu. Trecând apoi la locul său d-l Iorga vrea să continue discursul cu citaţiuni din scrierile d-sale.

D-l *Ferechide* îl face atent că îi va lua cuvântul. D-l *Iorga* cere să consulte camera. D-l *Ferechide* consultă camera dacă vrea să asculte continuarea explicaţiilor d-lui Iorga. Numai cinci deputaţi se declară pentru prin ridicare de mâni.

D-l *Ferechide:* Cu asentimentul camerei ridic cuvântul d-nului Iorga. D-nul Iorga s'a aşezat la locul d-sale. D-l Sturdza a lipsit dela şedinţă.

---

**Cancelarul Bülow despre scrisoarea Impăratului Wilhelm adresată lordului Tweedmouth.** In şedinţa de Marţi a »Reichstag«-ului german a luat cuvântul la discuţia budgetului cancelariei imperiului principele Bülow, vorbind despre politica Germaniei cu privire la *Maroc* şi *Macedonia.* Cu privire la Maroc, a zis Bülow, că guvernul francoz nu poate reproşa guvernului german, decât că, din cauza necunoaşterii situaţiunii din Maroc, va fi interpretat în mod strâmt actul dela Algeciras. Aceasta nu se va mai întâmpla pe viitor, însă aşteaptă ca Franţa din partea sa să recunoască şi să respecteze acest act într'un mod practic şi amical.

Cu privire la Macedonia d-l Bülow a zis, că Germania este, nu cea dintâiu interesată, însă cel puţin tot atât de leal interesată la menţinerea statului quo, ca şi celelalte puteri. Baza internaţională a acestei cestiuni o formează tratatul de la Berlin. Germania a primit cu simpatie proiectul austro-ungar de prelungire a căii ferate până la Miroviţa deoarece Austro-Ungaria nu face decât a uza de dreptul ce i-s'a conces prin tratatul de Berlin.

Vorbind despre *scrisoarea împăratului Wilhelm adresată lordului Tweedmouth*, d-l Bülow regretă, că din cauza discreţiunii nu poate ceti în extenso zisa scrisoare şi adaugă: Fie-care dintre noi, şi fiecare amic sincer al bunelor relaţiuni cu Anglia ar putea iscăli această scrisoare. Scrisoarea era o scrisoare privată, şi este vorba de un drept de acţiune pe care îl reclamă toţi suveranii. Nimeni nu are dreptul de a restrânge împăratului Wilhelm acest drept de acţiune. Este absolut neexact că această scrisoare a împăratulu iar fi o încercare de a influinţa pe ministrul englez în senzul german Impăratul german este cel mai din urmă care ar crede că un ministru englez ar putea primi sfaturi privitoare la budgetul marinei; în cestiune de capacitate a apărării fiecare popor refuză o intervenire streină şi nu conzultă decât propria sa siguranţă şi propriile sale necesităţi. Tot aşa şi Germania face uz de acest drept, dacă voieşte să creieze o flotă, care să trebuiască a da protecţiune necesară coastelor şi comerciului. Acest caracter defensiv al programului nostru pentru flotă şi al politicei flotei noastre trebue să fie mereu relevat faţă de tentativele ce se fac de a ni se imputa intenţiuni agresive. Noi dorim să trăim în pace cu Anglia. (Aplause.)

---

## Deschiderea sesiunei generale a Academiei Române.

Marţi la oara 2, Academia şi-a deschis sesiunea generală, ale cărei şedinţe vor dura o lună. La şedinţă sunt prezenţi şi membrii *Teclu* (Viena), *Marienescu* (Sibiiu) şi Dr. *Sbiera* (Cernăuţi).

Preşedintele A. *Saligny* a deschis şedinţa rostind următoarea cuvântare:

*Domnilor colegi!*

Sesiunea generală pe care o deschidem astăzi este a 41-a în rândul sesiunilor pe cari Academia noastră le-a ţinut dela 1867 până acum. In aceşti 40 de ani, Academia a lărgit din ce în ce mai mult câmpul lucrărilor sale. Societatea literară şi filologică inaugurată la 1867, şi-a adaus în curând o secţiune istorică, iar la 1879 a organizat şi secţiunea ştienţifică alăturea cu celelalte două.

O privire retrospectivă asupra celor patru decenii trecute, cred că ne poate da, cu drept cuvânt, mulţumirea datoriei împlinite, căci Academia a contribuit mult la progresele realizate în acest timp, în ţară şi în neamul nostru, atât în activitatea literară, filologică şi istorică în domeniile studiilor asupra trecutului şi asupra limbii neamului, cât şi în diferitele ramuri ale ştiinţelor exacte.

Membrii Academiei au contribuit fiecare după puterile sale la progresul îndeplinit şi la înălţarea tot mai sus a prestigiului instituţiunei noastre.

Noi, cei veniţi aici unul după altul în cursul anilor, privim cu deosebit respect pe cei trei colegi cari au luat parte la întâia sesiune din 1867 şi pe cari mai avem fericirea să-i numărăm în mijlocul nostru, pe d-nii: T. Maiorescu, I. Caragiani şi I. Sbiera.

O parte covârşitoare din progresele realizate de Academia Română se datoreşte aceluia dintre noi, care în zilele trecute şi-a serbat, în cercul intim al familiei, împlinirea a şapte decenii şi jumătate de viaţă; acesta este d-l Dimitrie Sturdza.

De peste o jumătate de secol d-l Sturdza sta în mijlocul muncei şi al valurilor pentru propăşirea patriei pe toate terenurile; de 37 de ani este membru al instituţiunei noastre şi de aproape un pătrar de secol ocupă serviciul de secretar general, conducând şi supraveghiând lucrările Academiei.

Sunt încredinţat că exprim simţămintele cele mai curate şi mai sincere ale Domniilor Voastre tuturor, când mă folosesc de această solemnă ocaziune, exprimând d-lui Sturdza admiraţiunea şi recunoştinţa noastră pentru tot ceeace a făcut întru înălţarea Academiei şi urându-i ca bunul Dumnezeu să-l ţină încă mulţi ani, pentru a-şi continua aici şi afară, rodnica şi binecuvântata d-sale activitate.

Urez Academiei să aibă în viitor cât mai mulţi membrii însufleţiţi de acelaşi spirit care a condus şi conduce activitad-lui Sturdza!

Atunci Academia Română se va înălţa tot mai sus, cultura naţională şi instituţiunea aceasta, destinată a-i sta în frunte, vor merge tot înainte!

Declar deschisă sesiunea generală a anului 1908.

D-l Dim. *Sturdza*, secretarul general, a dat cetire raportului general pe anul 1907—1908 care cuprinde următoarele părţi: Necrologul lung în acest an — cu schiţe sumare asupra lui B. P. *Haşdeu*, despre care a spus, că a adus mijloace ştienţifice, necunoscute în studiile istorice. D-l Sturdza observă că:

»Inzestrat cu o memorie uimitoare, el închega întinsele sale cunoştinţe în combinaţiuni şi argumentări de multe-ori vrednice de mirare«.

Apoi asupra lui Iosif *Vulcan*, care a trăit o »viaţă întreagă într'o muncă modestă — dar de o stăruinţă apostolică, — închinată înaintării culturii neamului său«.

Despre C. *Olănescu*, ale cărui poezii »s'au distins totdeauna printr'o formă elegantă; iar satirele sunt o caldă biciuire, în spirit horaţian, a unor rele apucături din viaţa societăţii noastre contimporane«.

In urmă asupra lui *Grigorescu*, fost membru de onoare, care a fost cel mai puternic talent al neamului nostru. »Elementele caracteristice ale frumuseţilor ţării şi ale vieţii ţăranilor în toate manifestările ei, au fost mai ales obiectul observaţiunii sale. Din această cauză este mare asemănare între Grigorescu şi Alexandri. Farmecul operelor fiecăruia are acelaş punct de plecare, acelaş cuprins: frumuseţea, pitorescul ţării şi al ţăranului. Rodica şi Curcanul sunt punctele mari de legătură între aceşti doi mari poeţi ai neamului nostru«.

Dl Sturdza mai aminteşte moartea a doi membri onorari străini Otto Benndorf şi sir M. E. Grant-Duff.

Dl Secretar perpetuu, în raportul său, enumără lucrările şedinţelor anului trecut şi publicaţiile Academiei, apoi situaţiunea bibliotecei, a fondurilor, donaţiunilor şi legatelor; apoi lucrările intrate pentru premiile Năsturel. Lazăr şi Adamachi.

In urma acestora s'a ales următoarea comisiune însărcinată să examineze lucrările anului trecut: d-nii Caragiani, Onciul şi Teclu.

Se fixează şedinţele zilnice astfel: Luni, Mercuri şi Vineri la 2 oare p. m., iar Marţi, Joi şi Sâmbătă la 9 ore dimineaţa.

Se anunţă în urmă două comunicări: a d-lui A. D. Xenopol. asupra teoriei istoriei şi a d-lui I. Bogdan, despre documentul Rărenilor şi organizaţia armatei moldovene în secolul XV-lea.

Şedinţele publice pentru citirea lor, se vor fixa şi anunţa la timp.

## ŞTIRILE ZILEI.

— 14 Martie v.

**Concertul aranjat de »Reuniunea Sanatoriului pentru tuberculoză«** din oraşul nostru s'a dat aseară c'un succes ce deşi s'aştepta dela concursul tuturor Reuniunilor, totuşi a întrecut aşteptările. Programul ales executat de cele 5 Reuniuni din localitate: »Societatea Filarmonică«, »Reuniunea de cântări ungurească«, »Reuniunea de gimnastică şi de cântări« românească, »Deutscher Liederkranz« şi Reuniunea săsească »Mänergesangverein« cari ne-a dat icoana unei frumoase emulaţiuni, a reprezentat ce a avut fiecare Reuniune mai bun şi mai ales. Nu voim să detailăm impresiunile ce le-am primit după executarea fiecărui punct, voim numai să constatăm că fiecare Reuniune s'a distins una într'un fel alta într'altfel şi să remarcăm, că Reuniunea noastră de cântări prin executarea frumoasei balade »Ştefan cel Mare« de G. Dima ne-a făcut nouă Românilor o mare cinste.

**Prelegeri publice în Braşov.** Dumineca viitoare, 16 (29) Martie, se va continua în sala festivă a Gimnaziului Român din loc, interesanta conferenţă a d-lui profesor *Dr. Alexandru Bogdan*, despre poema »Strigoii« de M. Eminescu. De astădată, având în vedere producţiunea teatrală a d-lui *Z.* Bârsan, conferenţa se va începe *la oarele 3 şi jumătate p. m.*

**Membrii »Casinei Române« din Abrud** sunt invitaţi şi pe calea aceasta la adunarea generală ordinară ce să va ţinea în 31 Martie a. c în localul său. *Abrud*, la 25 Martie 1908. Pentru comitet, *Dr. George David.*

**O nouă perchiziţie domiciliară** s'a făcut alaltăieri seara în redacţiunea »Tribunei« din Arad. Manuscrisele împricinuite sunt ale articolelor »Memento« şi »Finis«, publicate în n-rele dela 26 Nov. n. şi 24 Dec. n. 1907.

**Membrii Reuniunei române** de cântări sunt învitaţi pe mâne, Vineri, în 14 Martie v., la 6 ore, la probă de cor.

**Aplanarea grevei ziariştilor berlinezi.** In şedinţa de Marţi a Reichstagului deputatul Gröber a făcut următoarea declaraţie: Cred de datoria mea să declar următoarele onoraţilor mei colegi. In şedinţa din 19 Martie n., d-l deputat Erzberger a ţinut o cuvântare asupra cestiunei coloniale, în care a spus că şi negrii, ca şi creştinii au suflele nemuritoare. La aceste cuvinte, cum se constată în dările de seamă stenografice, cari n'au fost corectate, s'a produs o mişcare în tribuna ziariştilor şi s'au auzit întreruperi. Darea de seamă stenografică mai adougă: Mare indignare în centru, preşedintele sună clopoţelul. Intre cei indignaţi eram şi eu. Răsetele din tribuna ziariştilor mi-au făcut mie şi altor deputaţi impresia, că ziariştii vor să ridiculizeze cuvântarea deputatului Erzberger. Trebue să adaug, că şi câteva zile mai înainte, în şedinţa de seară din 18 Martie, am fost şi eu întrerupt de către unii ziarişti în discursul meu. Cu acea ocazie preşedintele a admoniat pe ziarişti. Dările de seamă stenografice arată că şi alte ori se întâmplau întreruperi din tribuna ziariştilor. (Aşa este! în centru). Văzând însă consecinţele indignărei mele şi dacă se crede că nu m'am exprimat în mod parlamentar atunci cer scuze onoratului Reichstag. (Bravo! pe toate băncile).

Ziariştii s'au declarat mulţumiţi cu această declaraţie şi au hotărât cu 70 de voturi contra 2 ca să reînceapă să publice dări de seamă din parlament începând cu ziua de azi, Joi.

**Concertul Palmay Ilka.** Vineri în 3 Aprilie n. va avea loc în Reduta Oraşului concertul artistei Palmay cu un program foarte bogat şi variat. Inceputul seara la 8 ore. Artista Palmay Ilka va fi acompaniată la pian de domnul advocat Dr. Weisz Gusztáv.

**Afacerea Wahrmund.** Ministrul cultelor, Marchet, a tratat eri cu creştinii sociali asupra cestiunei universitare. Ministrul cultelor a declarat, că pe viitor nu se va face nici o deosebire între studenţi din punctul de vedere al confesiunilor. In afacerea Wahrmund s'a decis ca ministrul cultelor să nu facă nici o declaraţie, dar dacă se va înzista în acest senz, el îşi va exprima desaprobarea amestecului nunţiului papal în afacerile interne ale Austriei

**Procesul manifestului din Viborg.** Marţi au apărut în faţa Curţei de Casaţie bărbaţii de stat condamnaţi pentru semnarea manifestului din Viborg. Motivele pentru care procesul este adus în faţa Curţei de Casaţie sunt următoarele: 1) Cestiuni cari n'au fost puse la locul lor; 2) Lipsa de dovezi concrete asupra răspunderei acuzaţilor în ce priveşte răspândirea manifestului; 3) Neparticiparea celor mai mulţi dintre acuzaţi la răspândirea manifestului. Curtea e compusă din toti membrii departamentului criminal al casaţiei. sub preşidenţia senatorului Schelekovsky. Ca apărători figurează: fostul deputat Teslenko, Grubenberg, Basunov, Andrelikov, Goldstein şi Wolkenstein.

**Cel mai vechiu document de viaţă a omului.** Din Heidelberg i să scrie »Gazetei de Frankfurt«: In localitatea Mauer s'a găsit de curând o falcă de om uimitor de masivă. Profesorul Dr. Herman Kloatsch, un renumit antropolog este de părere, că falca găsită este cel mai vechiu os de om, din câte s'au găsit pân'acum. După ideia profesorului Kloatsch, falca aceasta probabil este forma primordială a scheletului uman, reprezentând pe de o parte şirul evoluţiunei căpăţinilor Neanderice, iar pedealtă parte căpăţinele locuitorilor primordiali din Australia.

**Demonstraţiune naţionalistă contra cenuşii lui Zola în Panteon.** Liga naţionalistă din Paris »Ligue de la patrie francaise« afişase Sâmbăta trecută un mare placat pe zidurile oraşului, protestând contra decisiunei camerei franceze relative la transportarea cenuşei lui Zola în Panteon. Se spune mai de parte, că aceeaşi ligă intenţionează a ţinea un mare meeting poporal în Paris; cu ocazia acestei manifestări va lua cuvântul deputatul Maurice Barve, carele este totdeodată şi academicean. Este vorba, că în ziua destinată a se transporta la Panteon rămăşiţele terestre ale lui Zola, să se facă o demonstraţiune imposantă naţionalistă din naintea Panteonului.

**Iarbă de puşcă — medicină pentru dinţi.** O femeie din Berlin suferea de durere de dinţi. O amică a ei îi recomandă un praf oarecare. Ea buimăcită de durere intră într'o prăvălie şi'şi cumpără ½ kgr. praf de puşcă — puse praful într'o oala la foc să fearbă. Era prea firesc ca pulberea aceasta să facă explozie. Sărmana femeie ca să-i se pregătiască medicina mai uite—mestecă în oală, când oala să făcu ţandere — praful explodase — şi îi drese teribil obrazul — dar şi în odaie exploziunea pricinui pagube

Este într'adevăr curios, să citeşti aşa ceva, că s'a putut întâmpla în capitala imperiului german — unde şi păturele cele mai inferioare ale populaţiunei posed destulă cultură spre a deosebi iarba de puşcă de orice altfel de praf de dinţi!

---

**NECROLOG.** Cu inima frântă de durere aducem la cunoştinţa tuturor prietinilor şi rudeniilor, încetarea din viaţă a scumpului nostru soţ, părinte, socru şi moşiu Vasile Cioban, întâmplată după un morb greu şi îndelungat la 24 Martie 1908 în anul etăţii 79, iar a căsătoriei 44, fiind împărtăşit cu Ss. taine ale muribunzilor. Rămăşiţele pământeşti ale scumpului defunct se vor aşeza întru aşteptarea învierii de obşte în 26 Martie la 2 oare p. m. în cimiteriul gr. or. din loc. — Roşiamontană, la 24 Martie 1908. In veci pomenirea lui!

Justina Cioban n. Gritta soţia. Maria dr. Botiş n. Cioban, Dr. Aurel Cioban, Dr Virgil Cioban. Dr. Pompil Cioban, fiică şi fii. Dr. Todor Botiş, Olimpia Hamsea, Aurelia Popovici, ginere şi nurori. Jonel Botis, Emil Botis şi Virgil Botis, Zeno Cioban, Elena Cioban, Silviu Cioban nepoţi.

## ULTIME ŞTIRI.

**Veneţia,** 24 Martie. Impăratul Wilhelm, împărăteasa şi principesa Victoria au sosit eri dimineaţă la 11 şi 30 m. şi au fost primiţi de către regele şi ministrul Titoni. Musicile cântau imnul imperial german. Regele Italiei şi împăratul s'au îmbrăţişat de două ori cu o mare cordialitate; regele a sărutat mâna împărătesei şi principesei Victoria. Primarul oferi împărătesei şi principesei buchete de flori. Când suveranii sosiră pe „Canal grande“ o mulţime enormă îi salută cu aclamaţiuni entuziaste. Suveranii cu suitele lor au luat loc în mai multe gondole cari „Coborâră Grande“, în mijlocul aclamaţiunilor unei mulţimi enorme. Cortegiul regal a sosit la palat la 12 şi 10 în mijlocul unei mulţimi enorme, umplând piaţa Sf. Marco şi făcând manifestaţiuni călduroase suveranilor care trebuiră să se prezinte la balcon spre a mulţumi.

---

Proprietar: Dr. Aurel Mureşianu.
Redactor respons.: Victor Branisce.

Nr 4392/1908.

## Arândarea dreptului de vânat.

**In 25 Aprilie 1908 la 9 oare a. m.** se va ţinea la oficiul forestier orăşenesc din Braşov arândarea dreptului de vânat pe timpul dela 1 August 1908 şi până la 31 Iulie 1913 în revirele forestiere aparţinătoare comunei orăşeneşti Brassó, având a se arânda fiecare revier la obiect separat şi anume:

Hotarul oraş din comuna **Crisbav** cu o estensiune de 1500 jugăre catastrale fiind preţul strigării de 50 cor. arândă anuală

Hotarul oraş. din comuna **Vlădeni** cu o estensiune de 703 jug. catastrale fiind preţul strigării 20 cor. ca arândă anuală.

Hotarul oraş. din comuna **Apata** cu o estensiune de 1842 jug. catastrale, fiind preţul strigării 66 cor. drept arândă anuală.

Hotarul oraş. din comuna **Zĕrneşti** cu o estensiune de 9836 jug catastrale şi cu preţul de strigare 400 cor. drept arândă anuală.

Hotarul oraş. din comuna **Bran** cu o estenziune de 2868 jug. catastrale, fiind preţul strigării 44 cor. drept arândă anuală

Hotarul oraş. din comuna **Cernatu** cu o estenziune de 2515 jug cat. fiind preţul strigării 20 cor. drept arândă anuală.

Hotarul oraş. din comuna **Satulung** cu o estenziune de 7181 jug cat. fiind preţul strigării 60 cor. pentru arânda anuală.

Hotarul oraş. din comuna **Zizin** cu o estenziune de 4301 jug. cat, fiind preţul strigării 40 cor. drept arândă anuală.

Arândarea se face pe cale de licitaţiune publică.

Reflectanţii au a depune înainte de începerea licitaţiunii 10% din preţul de strigare drept vadiu.

Cumpărător al obiectului de arândat rămâne oferentul cel mai mare, comuna însă îşi rezervă dreptul de a încuviinţa sau nu ofertul maximal.

Condiţiunile mai de aproape de licitaţie şi de arândare se pot vedea până la ziua de licitaţie în oarele oficioase la oficiul silvanal al oraşului.

Brassó în 24 Martie 1908.

101,1—3. *Magistratul orăşenesc.*